VI. évfolyam. Celldömölk, 1904. október 23. 43. szám.

Kemenesvidék

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemü küldemények.

Előkészületek a télre.

(V. L.) Eötvös József báró népoktatási törvénye nincs besorozva az alapvető törvények közé.

Pedig Magyarország jövőjére az alaptörvények között egy sem volt akkora hatással, mint a tankötelezettség elvének törvényben való kimondása. Ennek a törvénynek harminchat esztendős érvénye, — pedig mily lassu lépésben lett ez a törvény végrehajtva. — közmivelődésünknek egészen uj prespektiváját tárja elő. Népünk 80% a nem analfabeta többé. Ismeri a betüt és szereti: A nádfedelü hunyhók lakoit tán nem is forrasztaná utópiás álmakhoz a szociális szervezet, ha szellemi unalom és a szellemi sóvárgás érzelmei nem ülnének télen a lelkére, mikor a kényszerü munkaszünet unalmas napjait éli.

Azért, ha a tömegnevelő Róma kitudta mondani a „panem et circenses" elvét: mely kiáltó kényszerüseg késztet arra, hogy a mi iskolánkban a betűt megszerető népünk szellemi szükségleteivel törődjünk. Azért a falusi népkönyvtárak ügye mind fontosabb kérdésként lép előterbe.

Berzevicynek a népkönyvtárak ügyében kiadott rendelete és a mód, a melylyel a nehéz háztartási viszonyok között lévő községeknek lehetővé teszi a könyvtár megszerezhetését, — országszerte elismeréssel találkozott. Mi azonban e helyen azokat a könyvtárakat akarjuk szóvá tenni, a melyeket községek, gazdakörök, ifjusági egyletek *ingyen* kaphatnak meg. A földmivelésügyi miniszterium ugyanis már néhány év óta ingyenes népkönyvtárakat állit föl, eddig mintegy 1500-at. Az évi költségvetésbe 150 népkönyvtár van felvéve s ezek a könyvtárak igen értékesek. Nemcsak gazdasági könyvek foglalnak helyet ezekben a könyvtárakban, hanem a szépirodalmiak is és ebből a legjava. Petőfi, Arany, Tompa, Jókai, Vas Gereben, Mikszáth. A miniszter ezt a könyvgyüjteményt nemcsak ingyen engedélyezi, hanem a könyvtári szekrény árát is utalványozza.

A földmivelésügyi-miniszter csak azt kivánja meg, hogy a midőn a község óhajt ilyen ingyen könyvtárt, — a községi képviseleti ülésen tárgyalják és határozzák el a dolgot, igérje meg, hogy gondját viselteti és szétkallódni nem engedi. Ki kell azt is mondani, hogy a község minden lakossának ingyen ad olvasásra könyvet. A képviselőtestületi határozatot aztán közszemére kell tenni és jóváhagyás végett a vármegye közgyüléséhez kell felterjeszteni. A jóváhagyás után a határozatot a földmivelésügyiminiszterhez kell felterjeszteni.

Más eljárás követendő akkor, ha más testületek, körök óhajtanák igénybe venni ezt az ingyen könyvtárt, hogy mily lépéseket kell tenni, arról esetről-esetre értesitjük az illető köröket, ha e tekintetben hozzánk fordulnak. Általában azonban az a tudniváló, hogy csak azon egyesületek és körök kaphatnak könyvgyüjteményt, a melynek jóváhagyott alapszabályaik vannak és a könyvtár ingyenes használatát biztositják, annak elkallódása esetén felelnek. Természetes, hogy egyesületek csak abban az esetben jönnek számitásba, ha a községek nem akarnának nyilvános könyvtárt létesiteni.

TÁRCA.

Régi barátnők.

Irta: SZOMAHÁZY ISTVÁN.

A Műcsarnok kiállitásán, a Constant Benjámin nagy vászna alatt, összetalálkozott két fiatal asszony. Az egyik drága testhezálló kabátot viselt, a másik olcsó szilszkin köpenykét; de mind a kettő bájos, rózsásarcu és jókedvü volt. Amint a villamos ivlámpák fehér fényében felismerték egymást, mindketten bámulva csapták össze a kezüket. Az előkelőbb örvendve igy szólott:

— Te vagy? Csakugyan? Fischer Terka?

A másik, a szegényesebb szintén kipirult az örömtől.

— Jesszusom! No nézze meg az ember! Szentkuthy Ida!

Nyájasan összeölelkeztek, keztyüs kezüket egymásba fonták s karonfogva, de izgatottan sótáltak föl, meg alá a teremben.

— Hát te férjen vagy? Kérdezte Szentkuthy Ida kiváncsian.

— Oh, már áprilisban 9 éve lesz. A te esküvőd után már félévre én is férjhez mentem. Azóta csak egyszer voltam Váradon, akkor, mi dőn az anyuskámat eltemettük.

— Hát a szegény Lina néni meghalt?

A fiatal asszony, akit a másik Fischer Terkának szólitott, csendesen a szeméhez emelte a zsebkendőjét.

— Már öt esztendeje. Édes apa azóta itt lakik velünk együtt.

A két asszony valaha elválhatatlan barátnő volt; tizennyolc évos korukig ugyszólván együtt nevelkedtek. Szentkuthyék az emeleten laktak, Fischerék hátul, az udvari lakásban. De a lányok nem tudtak meglenni egymás nélkül; Ida a Fischerék cserépkályhája mellett majszolta téli estéken a szerenika álmát; Terka tiz óráig csinositotta barátnőjét, mikor a gazdag leányt a legelső piknikre elvitték.

Szentkuthy dusgazdag földbirtokos volt, Fischer ellenben 800 forintért hivataloskodott valahol az adópénztárban; de a társadalmi differencia semmiféle befolyással se volt a két gyermek barátságára.

Ida legelőször a pisze Fischer Terkának mutatta meg a gimnazisták szerelmes leveleit; a tizenötéves Terka ellenben Ida keblén zokogta ki mérheletlen fájdalmát, mikor első ideálja, a leányiskolai fizikai tanár, egy lisztkereskedő örökösnőjével jegyet váltott.

Barátságuk akkor lobbant fel utoljára, mikor Ida tizedfélév előtt menyasszonynyá lett s a Szentkuthyék lakása [illegible] a varrónők és a divatárus kisasszonyok.

Terka akkor saját kezével varrta fel a finom csipkét a barátnője kelengyéjére, mitse érezve a szegény lányok irigységéből, akik szivük mélyén az igazságtalan sorsot átkozzák.

Ida elökelő uriasszonynyá lett — nem csoda, hiszensz ázezer forintnyi hozományt kapott — s félév mulva a szegény Ida is férjhez ment egy becsületes hivatalnokhoz. Mind a ketten a főváros hullámai közé kerültek, bár többé mitse hallottak egymás felől.

Ida talán még álmában se gondolt a Fischerék udvari lakására és Terkának csak néha, esős délutánokon ötlött eszébe a havas téli alkonyatok emléke, mikor a csitri Ida élénk fecsegés közt sütötte náluk sárga-piros ozsonna almáját.

— Milyen szép lettél! — mondta Fischer Terka bámulva. Lánykorodban sohase hittem volna, hogy ily bájos asszony lesz belőled.

Ida mosolyogva pukkerlizott aztán kedveskedve megsimogatta barátnője kipirult arcocskáját.

— Hát még te! Olyan vagy, mint egy aranyhaju franciababa.

— Vannak gyermekeid? kérdezte Terka kissé elfogultan.

— Meghiszem! Két édes babink van: egy hatéves leány és egy négyesztendős fiucska. — Emmi és Kari, ez a nevük. Mindkettő szőke és kékszemü.

— Azóta nem volt több?

— Brr! Isten ments! Ki győzné a sok nevelést és költséget? Hát neked van-e családod?

A Terka arcát árnyai öszkeség sugározta be.

— Hogy van-e? De van ám! Öt kicsi kamasz, tartsa meg őket a jó Isten! Mind fiu: egy egész orgonasip. Az apjuk ugyancsak nagyra van velük!

— És hogy győzöd a sok költséget az öt fiura?

— Költség? Ahol háromnak jut, ott öt se marad éhen. A ruhát pedig egymástól öröklik a kis ördögök. Majd azért csak ember lesz belőlük valahogy.

— Micsoda az urad? kérdezte Szentkuthy Ida kiváncsian.

Ezek a könyvtárak nagy ügyetvetéssel a nepi irodalom legjelesebbjeinek közreműködésével voltak összeválógatva; biztositva van, hogy ebben a könyvtárakban nincs semmi selejtes, semmi céda; semmi néprontó, valamennyi irodalmi szinvonalon van, gyönyörüségére a léleknek.

Azok, a kik a nép élen állanak, a kik vezetői, azok érdeklődését keltse fel ez a nép művelődési akció, a szellemi táplálékra éhes falu népe hálával fogadja mindazt a közügyi tevékenységet, mely az ő érdekeért történik.

Ugyis értelmiségünket — talán nem is egészen alaptalanul — azzal vádolja a nép, hogy vele csak akkor törődik, mikor ezt saját érdekei javasolják.

HIREK.

— **Hátralékos** vidéki előfizetőinket ismételten kérjük tisztelettel, legyenek szivesek a hátralékokat hozzánk mielőbb beküldeni és az előfizetéseket megujitani.

— **A miniszter köszönete.** Berzevicy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter István Vilmos dr. megyéspüspöknek a süketnémák aradvárosi iskolája céljaira adott 100 korona segélyért koszönetét fejezte ki.

— **A nemzet csalogánya Kemenes alján.** Blaha Lujza férjével, báró Splényi Ödönnel, kedden a déli gyorsvonattal a kiscelli vasutállomásra érkezett és innét kocsin Vönöckre mentek, Miskolcy Imre dr. vönöcki birtokos látogatására.

— **Kinevezés.** Ő felsége a király Halasy Viktor dr. celli kir. járásbirósági albirót a szombathelyi kir. törvényszékhez alügyészszé nevezte ki.

— **Megszökött vizsgálati fogoly.** Fekete József ostfiasszonyfai illetőségü, rovott multu, 21 éves béreslegény harom héttel ezelőtt került be a celli kir. járásbiróság fogházába azért, mert alapos gyanu van ellene, hogy az ostfiasszonyfai és csöngei templom-perselyeket ő rabolta ki. — Fekete már ült két évet betöréses lopásért és csak nemrég szabadult ki a börtönből. Ugylátszik nem igen volt inyére a börtön levegője, mert szerdán délelőtt egy őrizetlen pillanatban megugrott a celli kir. járásbirósag fogházából. — A foghazőr nyomban észrevette szökését s a megszökött fogoly keresésére indult, ki egyenesen Asszonyfa felé vette utját. A fogházőr utközben kocsira kapott s a szökevényt a sömjéni határban utol is érte, mikor azonban el akarta fogni, Fekete futással menekült elóle s eltünt a kemenessömjéni erdő-sürüben, hol a fogházőr elvesztette nyomát. A megszökött fogoly keresésére a csendőrség is mozgósitva lett, igy valószinü, hogy mire e sorok napvilágot látnak, Fekete ujból a celli kir. jbiróság fogházának lakója lesz,

— **Az utolsó bucsus processzió** szerdán erkezett Cellbe, a mosonmegyei Szent-János községből. Ez évben a celli szent bucsujárások végleg befejeződtek.

— **Tanitók gyülése.** A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanitóegyesület *kemenesaljai* köre rendes őszi gyülését folyó évi október hó 27-én, Celldömölkön, a fiuiskolában fogja tartani, melyre a kör tagjait és a tanügy irant érdeklődőket tisztelettel meghivom. A gyülés kezdete délelőtt 10 órakor; ezt megelőzőleg 9 órakor szent mise lesz. *Tárgyak*: 1. A kör tavaszi gyülésén felvett jegyzőkönyv felolvasása és hitelesitése. 2. A központi őszi gyülés jegyzőkönyvének felolvasása 3. A tuberkulózisról felolvas dr. *Hethéssy* Elek körorvos ur. 4 A tavaszi gyülésen kitüzött tételre beérkezett pályamunkák bemutatása. 5. A könyvtári bizottsag jelentése. 6. Egy lecke a méréstanból. — Gyakorlatilag bemutatja *Brányi* Zigmond csöngei kartárs. 7. Uj tagok felvétele. 8. Inditványok. 9 Tagsági és könyvtári dijak befizetése, miért is kérem a t. tagtárs urakat, hogy könyvecskéiket — nyugtázás végett — velük hozni el ne mulasszák. Sag, 1904. évi okt. hó 15-én. *Kovács Sándor*, körelnök.

— **Pártszervezkedés.** Megirtuk lapunkban nemrég, hogy a kiscelli választó kerület függetlenségi pártja az ősz folyamán pártszervező gyülést tart Cellben. Mint értesülünk, a szervező gyülés rövidesen meg lesz, miután a párt vezéreinek sikerült a Takács Antal halálával megüresedett elnöki állásra Kemenesalja egyik tekintélyes egyéniségét megnyerni.

— **A vönöcki rablógyilkossághoz.** Ezelőtt öt évvel, 1899. évi december hóban lakásukon meggyilkolva találták az agg Károlyi házaspárt. A csendőrség hamarosan elfogta Papp Samu és Mógor István vönöcki lakos kisgazdákat, kikre a gyilkosság gyanuja irányult. Mógor István tagadta a gyilkossagban való részvételét, mig Papp beismerte büneit s büntársául Mógor Istvánt nevezte meg. A szombathelyi kir. törvényszék a lefolytatott bünügyi tárgyalás alkalmával Papp Samut 15 évi, Mógor Istvánt pedig életfogytiglani fegyházra itélte. Mógor a tárgyalás folyamán is folyton hangoztatta artatlanságát s meg is felebbezte az itéletet, de a felsőbb biróságok nem változtaták meg, igy mindkettőt a soproni fegyházba szallitották el. A fegyházban Papp Samu elmondta két rabtársának, hogy Mógor ártatlan a gyilkosságban, csupán boszuból keverte bele. A két rab jelentést tett erről a fogházigazgatóságnak, ki értesitette az ügyészséget és ennek következtében Mógor bünpere ujra felvételt nyert. A szombathelyi kir. törvényszék a mult héten két nap tárgyalta Mógor bünügyét és az esküdtek igazmondása alapján felmentette Mógort, kit nyomban szabadlábra helyeztek. Mógor hétfőn járt Cellben ügyes-bajos dolgai elintézése végett. Érdekesnek tartjuk felemliteni, hogy mig Mógor a soproni fegyházban ült, felesége — mint mondani szokás — egy egészséges fiugyermekkel ajándékozta meg.

— **Acetylen** világitást rendez be a szomszédos zalamegyei Alsólendva nagyközség. Bizony nálunk is igen elkelne ez a modern, szép és olcsó világitás.

— **Borzalmas halállal** mult ki hétfőn délután Deutsch Jakab malomtulajdonos a saját malmában. Deutsch tragikus haláról körmendi laptársunk a következőket irja: Mélyen megrenditő baleset történt hétfőn délután az Ivánc és Csákány között levő malomban. Deutsch Jakab malomtulajdonos, akit becsületessége, jó humora és szivélyessége révén az egész környék szerett, a délutáni órákban rendes szokása szerint betért a malomba. Szivélyesen elbeszélgetet az ott levő emberekkel és ügyes-bajos dolgaikról kérdezősködött. Később pipára gyujtott és ugy járt-kelt a helyiségben, megfigyelve a munká. Négy óra tájban, amint a nagy fogaskerék mellett állott, hirtelen megszédült és e közbe pipája kiesett kezéből. Deutsch, háttal a keréknek fordulva, felakarta venni földre esett pipáját. A zakatoló, gyorsan forgó kerék ekkor hirtelen elkapta a kabátja kinyiló szárnyát és a következő pillanatban rémes jajkiáltás dermesztette meg az ott levő emberek ereiben a vért: Segitség, emberek, végem van! A szerencsétlen malomtulajdonost ugyanis a kerék hirtelen a magasba emelte és néhányszor megforgatta a levegőben. Borzasztó recsegés-ropogás hallatszatt, miközben a kereket pirosra festette az aláhuiló vérsugár, amely Deutsch Jakab testéből ömlött. Mire megallitottak a kereket, a tulajdonosban alig volt élet. Mindkét labát lemetszette a kerék, azonkivül balkarja és koponyája teljesen összezuzódott. A kétségbeesett emberek kocsira tették a rettenetesen megcsonkitott embert és ekkor Deutsch elhaló hangon még figyelmeztette a kocsist: — Csak gyorsan hajtson! Mire azonban orvosi segélyben reszesülhetett volna, félórai szenvedés után meghalt.

— **Panaszkönyv.** Az utazó közönség köréből panaszt emeltek nálunk amiatt, hogy az éjjeli vonatnál bérkocsi nincsen kint. E panaszt az illetékes hatóságok figyelmébe ajanljuk s kérjük annak orvoslását.

— **Országos vásár** lesz holnap Cellben, valószinü, hogy a baromvásár is meg lesz tartható, tekintettel arra, hogy ezidőszerint már csak három községben van száj- és körömfájás a celli járásban a szarvasmarhák között.

— **Szanatoriumi hölgybizottság városunkban.** A József Főherceg Szanatorium Egyesület József Főherceg védnök és Lukács György főispán aláirásával a következő felhivast intézte

---

— Oh, Istennek hála, most elég jó sorsban vagyunk. László másodtitkár a Közgazdasági bankban; a remmurációval együtt felmegy a fizetése 1600 forintra. Sőt néha mellékesen is csöppen valami...

— A Közgazdasági Bankban? szólott Ida meglepetve és szép fejét kissé gőgösen forditotta aranyhaju barátnője felé.

— Miért kérded ezt oly különös hangon? mondta Terka megszeppenve.

Ida finomán elmosolyodott.

— Miért? Mert a véletlen csodálatos dolgokat művel: az én uram is ott dolgozik a Közgazdasági Bankban.

Terka arca vörösre pirult az örömtől.

— A tied is? Nagyszerü! Hát eszerint félig meddig kollégák [illegible] megbocsátasz ugy-e, ha a kedves férjed nevét kérdem, mert én bizony már rég ideje elfeledtem. Ha megmondod, bizonyára ismerni fogom, mert a László társait látatlanban is jól ismerem...

Ida kacérul hátraszegte a fejét és lassan, kiszámitott hangsullyal felelte:

— A nevét? Talán ismered, ha megmondom: Bossányi Elek az uram neve...

Terka ijesztően elsápadt, gyerekes mosolyát komoly megdöbbenés váltotta fel és majdnem hangtalanul susogta: Bossányi Elek, a vezérigazgató, az az urad?

— Igen kedvesem, a vezérigazgató, az az uram. Én is nagyon örülök, hogy igy félig-meddig kollegák vagyunk.

Egy pillanatig mindketten hallgattak, Terka félénken, megszeppenve, mint a bünös gyerek, Ida büszkén, diadalmasan, mint a királynő, aki az inkognitióját levetette. De aztán oly boldogan, aminő csak a hiuságában győztes asszony lehet, sugárzó, büszke pillantással cirógatta meg egykori barátnőjét.

— Ne félj, majd gondom lesz az uradra. Tudod, hogy csak egyetlen szavamba kerül és az urad ugy fog előre menni, mint a parancsolat... Hogy is hivják egyébként az uradat?

— Hajós Lászlónak.

— Hajós Lászlónak, helyes, nem fogom elfelejteni.

Terka szemét elfutották a könnyek, keze kissé remegett a [illegible] érezte a borzasztó távolságot, mely gyerekkori barátnőjétől elválasztotta. De a szive azért hálával és boldogsággal telt meg s félénken, alázatosan rebegte:

— Mily jó vagy te, mily édes! És mennyi hálával tartozunk neked mindnyájan!

Ida nyájasan a kezét nyujtotta, még mindig nyájasan, jóindulattal, bár a hangja nem volt többé a régi.

— Isten veled kis Terkám, Isten veled! Igazán örülök, hogy igy véletlenül megláthattalak.

* * *

A teánál Ida megkérdezte az urát:

— A bankjában dolgozik valami H a j ó s László?

Bossányi letette az estilapot.

— Igen édesem, öt év óta van a kezem alatt. Nagyon törekvő és szorgalmas fiatal ember. Különben mit érdekli magát Hajós László és a hivatal?

Ida zavartan kevergette a teáját, aztán mosolyogva igy szólt:

— Ha nem haragudnék, megkérném valamire...

— Halljuk!

— Ez a Hajós László a Fischer adótárnok veje, akivel Váradon valamikor egy házban laktunk. Fischer Terka segiteni szokott a fehérnemü varrásban, de azért állandóan fenhordta a pisze orrát. Ha jó férj volna, most megszerezné a feleségének az az örömöt, hogy [illegible] szerint büszkélkedhessék.

— Hogyan?

— Hát ugy, hogy imponáljon a Fischer Terka urának! Ne engedje nagyon közel férkőzni magához, ne bizalmaskodjék vele... Hadd érezze az együgyü kis asszony, hogy mi a külömbség kettőnk között... A fizetését azonban felemelheti, mert öt gyermeke van.

Bossányi mosolyogva csókolta meg felesége kezét, aki jószivüen folytatta:

— A pénzt azért nem szabad sajnálnia tőle, mert szegényke még mindig a leánykori bundáját hordja...

városunk több lelkes hölgyéhez. *Nagyságos Asszony*! Félmillió tüdőbeteg megmentésére hívjuk segedelmét. Hazánkban ennyi tüdőbeteg van a kinek soraiból évenkint 70.000 ember pusztul el jobbára abban az időben, mikor halala családokat temet gyászba, nyomorba. Az orvosi tudomány szerint azok legtöbbjét meglehetne menteni, ha idején szanatoriumi kezelés, ápolás alá jöhetne. Allitsunk azért népszánatoriumokat! A József Főherceg Szanatorium Egyesület erre vállalkozót s fel is állitja azokat, ha az emberszerető társadalom megsegiti. Egyesületünk igazgatóválasztmánya bizik abban, hogy Nagyságod ismert buzgóságával városunkban és a vidéken ügyünknek zászlóvivője lesz s a szanatorium bizottságott ott megszervezni segiti. A szanatoriumi hölgybizottságnak legelső feladata az volna, hogy az építési alapot növelje: ezért mivel jótékoy sorsjatékunkat most rendezzük, bátrak volnánk rendelkezése szerint bizonyos számu sorsjegyet küldeni. A sorsjegyeket elhelyezni nem lesz nehéz, mert azok ára csupán egy korona és a játékterv is igen vonzó, s tekintélyes értékü nyereményeket biztosit. Nagyon kérjük, meltóztassék az emberszerető ügyet megsegiteni és már postafordultával minket megörvendeztetni, ha jóságos szive megértette-e, hogy egy nemzeti veszedelemről van szó és szentelhet-e drága idejeből néhány órát ügyünknek, hathatós szavát felemeli-e haláljegyzett betegeinkért és mennyi sorsjegyet kü djünk? Adja meg jóságos szivét az ég! Nemes szive szeretetébe ajánlva ezt az emberbaráti ügyet, vagyunk fáradozásáért előre is hálatelt köszönetet mondva *József Főherceg* aláirása, *Lukács György*, főispán, elnök.

— **Borvásár Tapolcán.** Mint már megirtuk lapunkban, Tapolcán a badacsonyvidéki szőlőbirtokosok borvásárt rendeznek. A borvásár november hó 21, 22 és 23-án lesz megtartva. A borvásár iránt széles körben élénk érdeklődés mutatkozik és annak előkészitésén szorgalmasan dolgoznak.

— **Jutalomdij a jegyzőknek.** A községi és körjegyzők jutalmazására a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete 1500 koronát bocsátott a földmivelésügyi-miniszter ebből az összegből egy 500 koronás, két 300 koronás és két 200 koronás jutalomdijat tüzött ki oly községi és körjegyzők jutalmazására, akik a községek felvirágzása körül buzgó és eredményes működést fejtettek ki. A pályázók hiteles adatokkal tartoznak igazolni, hogy községük gazdasági felvirágoztatásánál az egyes gazdasági ágak, mint például a talajmivelés, növénytenyésztés, kaszálók, legelők, erdők gondozása, gyümölcsfa tenyésztés, szőlőmivelés, állattenyésztés, tejgazdaság, méhészet, selyemhernyótenyésztés stb. meghonositása vagy fejlesztése körül, mily sikerrel működtek közre; továbbá a községi termények jobb értékesitése, házi ipari keresetforrások teremtése és a szövetkezeti és hitelügy terén kifejtett működéssel, mily mértékben gyarapitottak községük anyagi jólétét. A pályazati kérvények begyüjtésével, valamint 3—3 legérdemesebb pályázó ajánlatba hozatalával a miniszter az Országos Központi Jegyző-Egyletet bizta meg.

— **Haladunk a korral.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden haz véglhez, elejéhez és kertjében lugosszőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsü lugas-szőlő nem ékesitene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „*Szőlőlugast ültessünk*“ cimü hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Szines fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki cimét tudatja ingyen és bérmentve küldetnek.

— **Elvi jelentőségü határozatok.** A kereskedelemügyi miniszter határozatilag kimondotta, hogy: „Szijgyártó, csizmadia és bocskoros bőr és cserkereskedést külön iparigazolvány nélkül nem üzhet.“ Azt is kimondotta a miniszter, hogy a mészárosok hentes ipart, hentes iparigazolvány nélkül nem üzhetnek, zsirt, szalonát és hentesiparhoz tartozó husnemüeket nem készithetnek és nem árusithatnak.

— **A nazarénus vallásfelekezetnek ingatlan vagyonszerzési képessége nincs.** Az igazságügyminisztériumnak egy felmerült ügyből kifolyólag alkalma volt (29. 103/1904 I. M. sz. alatt) a belügy-miniszterium mal egyetértve kijelenteni, hogy a nazarénus vallasfelekezetnek vagy gyülekezetnek ingatlan szerzésére vonatkozó akaratát a törvény hatóság első tisztviselője (alispán, polgármester) az 1895. évi XLIII. t. cikk 9. § a értelmében a bemutatási záradékkal el nem latja és ennek folytán a nazarénus vallásfelekezet vagy gyülekezet e minőségben ingatlant még imaház emelése céljából sem szerezhet és a közigazgatási hatóság az ilyen célra szolgáló imaház emeléséhez az engedélyt nem adhatja meg, mert az 1895. évi XLIII. t.cikk 9 §-a értelmében csupán a törvényesen elismert vallásfelekezeteket illeti meg az ott felsorolt célokra szolgált ingatlanoknak bizonyos, meghatározott korlátok közt való szerzésére vonatkozó jog.

— **A fogyasztási szövetkezet elárusitása nemtagoknak.** Az Omke összes vidéki fiókjaival közölte a kereskedelmi-miniszternek azt a döntését, hogy amely szövetkezet a kereskedelmi törvény 223. szakaszában körülirt célját tullépte — aminek elbirálására a kereskedelmi biróság illetékes — azt a kereskedelmi törvény 248. szakasza értelmében fel kell oszlatni. Ez alapon egy vidéki kereskedő a községben levő fogyasztasi szövetkezet ellen feljelentést adott be a rimaszombati törvényszékhez, kérve a szövetkezet felosztalatását, miután az nemtagoknak is árusitott. A törvényszék elutasitotta a feljelentést azzal az indokolással, hogy nemtagnak való elárusitás csupán az igazgatóság vagy üzletvezető ténykedése volt, már pedig ez alapon nem, hanem csupán akkor lehet feloszlatni a szövetkezetet, ha az közgyülési határozat alapján terjesztené ki működését a 223. szakasztól eltérő célokra.

— **Az adókivetés és a kereskedők.** Az OMKE igazgatósága elhatározta, hogy az egyesülés a kereskedői elemnek az adókivetési és felszólamlási bizottságokban való megfelelő képviseltetése érdekében országos akciót indit és e célból mindenekelőtt a mai allapot hiányainak feltarása mellett a pénzügyminisztériumhoz fordult.

— **Az elmult szárazság okoz-e az adóleengedésre?** A pénzügyi törvények szerint elemi károk esetteiben adóleengedésnek van helye: 1.) jégeső, árviz és tüzesetekben; 2.) Ha a vetést rovarok nagyobb dülőket magukban foglaló területekben elpusztitottak; 3) Szántóföldeknél adóelengedésre okot ad a rozsda, ha ez is elemi csapásként mutatkozott. 4.) A folytonos esőzéstől származó árviz szintén elemi csapást képez, végül — és ez a mostani időben leginkább érdekelheti a gazdát, — 5) Ha *tartós szárazság* egész dülőket magában foglaló területeken a bevetett földnek termését oly módon és időben semmisiti meg, hogy a megkárositott földek abban az évben már ujabb veteményezés által jövedelmezőkké általában nem tehetők.

— **A szőlő legendája.** Mikor Adám a szőlő tőkét ültette, eljött a sátán s befecskendezte azt a páva vérével; mikor pedig leveleket hajtott a majom vérével; mikor a fürtök megjelentek, az oroszlán vérével, mikor pedig érni kezdtetek, a disznó vérével. Innen van, hogy a szőlőtőke termése, a bor, az első pár pohárnál kedvre derit, s élénk szint ad; olyan lesz az ember, mint a páva. Ha a mámor a fejébe kezd szállani, akkor vig lesz és majomként ugrál és táncol. Ha meglepi a mámor, dühös oroszlánná válik. Mikor a mámor a tetőpontra hág, mint a disznó sárban hempereg.

— **Szeretsz e?** — Szeretlek — mondta az ifju a leánynak. Tied a szivem minden dobbanása, tied a lelkem minden vágya és sóvárgása. Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

— Inditsa meg szivedet az én mérhetetlen nagy szerelmem. Az én kimondhatatlanul nagy imadatom. Mond szeretsz-e?

— Képzeld csak el azt a roppant boldogságot, melyben élni fogunk. Nem lesz számomra más, csak te... Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

Te lész királynője szivemnek. Téged foglak imádni holtomig. Te lész nekem mindenem... Mondd, szeretsz-e?

A leány hallgatott.

— Nálad lesz mindenem. Te fogsz nekem parancsolni. Nálad lesz a pénzestarisznya is... Mond szeretsz e?

— Szeretlek! — sugta halkan a leány...

— **Gyakorlati baromfitenyésztés a cime *Parthay Géza* uj könyvének,** mely szakszerűen és gazdagon, illusztrálva foglalkozik a tyukok, pulykák, gyöngytyukok, kacsák és ludak sikeres tenyésztésével. Parthay ezen könyve nemcsak az egyetlen legjobb baromfitenyésztési munka, hanem teljesen gyakorlati alapon van irva igy minden tenyésztő hasznát veheti. Ára 8 korona és az összeg előleges beküldése mellett megrendelhető „*Szárnyasaink*“ cimü baromfitenyésztési szaklap kiadóhivatalában, *Budapesten, VII. ker., Rottenbiller-utca 30. szám.*

— **Vegyeskereskedő bőrelárusitása.** Oly községekben, amelyben bőrelárusitásával foglalkozó kereskedő nincs, a vegyeskereskedők erre szóló iparigazolvány nélkül is jogosult bőrtelárusitani, a kereskedelmi-miniszter 1904. julius 25-én 41.305. sz. alatt hozott elvi határozata szerint.

* **Jegyzőseged** *azonnal felvétetik 24—30 korona fix fizetésre és mellékes kereset mellett, lakás és élelmezéssel TÖMÖR Ferenc körjegyzőnél KEÇÖL (Sopron megye.)*

* **Marburgi** német leány, ki már több éve Magyarországon van, gyermekek mellé, gyermek-kertésznőül ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 2—2

* **Kisebb gyermekek** oktatását, elemi iskolába való előkeszitését, valamint finomabb női kézimunkát tanitok mérsékelt dijért. Celldömölk, Erzsébet-utca 126 az udvarban jobbra.

Téli alma

szép és finom, különféle fajták kg.-ként 24 fillér; láda és szállitás a vevőt terheli.

Kapható: Alsómesteriben u. p. K.-Cell.

Bárdossy Imre,
földbirtokosnál.
2—4

Eladó szőlővessző.

1,000.000

— szokványminőségü fásojtvány —

különböző fajokban,

Riparia, Portalis, Solonis, Rupestris Monticola alanyon.

Kapható: **Frisch László**
szőlőbirtokosnál
1—12 TAPOLCA, (Zala m.)

287.—1904.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a bécsi cs. kir. II. ker. belvárosi 1904. évi C. VII. 369/4 szamu végzése következtében Dr. Balassa Jenő h. ügyvéd által képviselt S. Kary A. Comp bécsi cég felperes javára Rózsa Sándor celldömölki lakos alperes 108 kor. 99 fill. s járulékai erejéig 1904. évi april hó 28-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felül foglalt és 3306 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabeli butorok, különféle bolti árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a celldömölki kir. járásbiróság 1904. évi V. 144/2 számu végzése folytán 108 kor. 99 fill. tőkekövetelés ennek törvényileg megállapitott 6% kamatai, és eddig összesen 47 korona 58 fill. biroilag már megállapitott költségek eretéig Celldömölkön alperes lakásán és üzlethelyiségében Jeendő eszközlésére *1904. október 31-ik napján délelőtti 10 órája* határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Celldömölk, 1904. évi október hó 10-én.

ZÁBORSZKY S., kir. bir. végrehajtó.

PÉNZ!

4%-os

törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi elsőrangu pénzintézetektől a földbirtok és ingatlan ¾ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és discreten.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

bankbizomány

Budapest, VI., István-tér 16.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapirok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvétetnek.

4—4 (Válaszbélyeg.)

Értesités!

A közelgő téli idény alkalmával a t. közönségnek tisztelettel felajánlom raktáromon levő, elsőrendü

ajkai és ivaneci

kőszenet, melyet métermázsánkint az alant jegyzett árakon házhoz szállitok.

Ajkai kőszén mmázsánkent **85** krajcár
Ivaneci „ „ **75** „

Vaggon árunál mérsékelt árakat ajánlok.

Tisztelettel

Kaufmann Henrik

1—5 Kircell, Sági-utca.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém czennel szives tudomásul adni, hogy a már évek óta Czellben fennálló és jóhirnévnek örvendő

„Magyar Király"

szállodát és vendéglőt Szabó József tulajdonostól bérbe vettem és azt sajat kezelésem és felügyeletem alatt tovább vezetem. Az ország több nagyobb szállodáiban évek során át szerzett tapasztalataim folytán abban a helyzetben vagyok, hogy a t. vendégeket megfelelhetek

Nagy sulyt fektetek kitünő magyaros konyhára és jó italokra. Szálló szobák a t. utazó vendégek részére a legjutányosabb áron modern berendezéssel áll rendelkezésre A m. t. közönség szives jóakaratu támogatását kérve maradtam

készszolgájuk

Nagy András,

„Magyar Király"-szállodás

2—3 CZELLDŐMÖLK.

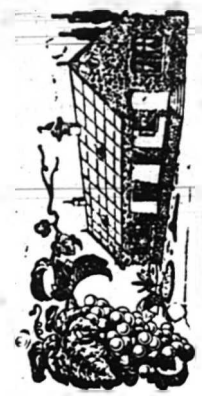

SZEIFERT JÓZSEF POZSONY

Halászkapu-utca 4. sz.

cs. kir. udv. fegyverszállitó. — Interurbahn telefon 252.

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti Diana fegyverekből ugyszinte célszerü Hemmerle-féle fegyverekből,

J. P. Sauer u. Sohn Krupp Frigyes-féle különleges acélcsövü fegyverekből,

eredeti gyári arakon.

Legujabb!! Browning-féle önmüködő ismétlő serétes vadászfegyver 12 öbn. ered. gyári áron azaz 225 kor.-ért nálam kapható.

Cs. és kir. állami áruda által osztrák-magyar füstnélküli I. számu vadászati es tarcsa-lőporral töltött töltények, továbbá szállitok minden fajta kész vadásztöltényeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberhöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sporttkülönlegesség! Saját lövölde!

A pozsonyi II-ik mezőgazdasági országos kiállitás alkalmával vadászfegyvereim és vadászeszközök az egyedüli aranyérmet nyertek.

Kiváló szerencse Töröknél!

Feltülmulhatatlanul kedvez főárudánknak a **szerencse.** Rövid idő alatt **17 milló k** nyereménynél többet fizettunk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk tehát ennélfogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt — A most következő m. kir. szabadalmozott 15 osztálysorsjátékban ujból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

kurzolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

2.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600 000**, 1 nyeremény **400 000**, 1 à **200 000**, 2 à **100 000**, 1 a **90 000**, 2 a **80 000**, 1 à **70 000**, 2 à **60.000**, 1 a **50 000**, 1 a **40 000**, 5 à **30 000**, 3 a **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10 000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000**, nyeremény és jutalom **14.459 000 korona-összegben.**

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1 50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „

A sorsjegyeket *utánvéttel* vagy az *összeg előzetes beküldése* ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk **f. évi november hó 2-ig** bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. és Tsa bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.
II. fiók: Museum-körut 11/a. III. fiók: Erzsebet-körut 34/a.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1904.